

ΟΙ "ΠΑΛΑΙΜΑΧΟΙ,, ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΚΗΝΗΣ

Ο ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΛΕΞΙΑΔΗΝ

Από ναυτικούς... αστυνομικούς. Το ρεπάλο του Νόμου. Όπου το καπιταλιστικό επάγγελμα παρακυρτεί στο θέατρο. Μερικά ανέκδοτα του Αλεξιάδη. Ο μπερμ του Ταϊγανίου. Αλεξιάδης και Δελλαπέτρης. Ο Αμλέτος που εμποδίζεται να πεθάνη. Τα κλάματα του μαρξου, κτλ. κτλ.

Οι σημερινοί ηθοποιοί μας, είτε άνδρες είτε γυναίκες, είτε έρχονται να δώσουν θέατρον, είτε εργάζονται να έχουν ιδέα του τι θέλουν οι ανάλογοι των προηγμένων ή και αλληγορικών έτών. Για τους επαγγελματίους ιστορικούς της Έλληνικής σκηνής η ζωή ήταν τότε πρόβλημα τραγικό και η εξαπατάση και αυτοί του ψωμιού κατορθώνουν. Ηράκλειο. Και όμως, υπήρξαν τότε ηθοποιοί και άληθινοι καλλιτέχνες του δραματικού ή του κομωδιακού θεάτρου. Ένας απ' αυτούς ήταν και ο Δημοσθένης Αλεξιάδης. Θα διαγραφούν εδώ μερικά χαρακτηριστικά επεισόδια της ζωής του.

Ο Δημοσθένης Αλεξιάδης γεννήθηκε στα 1839 στη Σύρα, όπου και έμαθηθεύσε στο Γυμνάσιο. Στά 1861 ήρθε στην Πελοπόννησο για να πάρει δίπλωμα εμπροσθολογίας. Αντί όμως από πύλη στη θάλασσα — όπως έλεγε ο ίδιος — έγινε... αστυνομικός, για την άφιξη γουαριάντων της Δημοκρατίας Αστρινουά της Αθηνών. Κατά την εξασκόνση των καθήκοντων τον έβλεπε γουαριάνες με διαφόρους ήθελους και τα πρώτα πάντων με τους δύο σπουδαιότερους ήθελους της εποχής τον : Τόν Γιαννιόπουλο Σούτσα και τόν Αθανάσιο Σίσιφο.

Ο Γιαννιόπουλος Σούτσα ήταν άληθινος τάλαρος. Δεν είχε σπουδάσει σε καμιά δραματική σχολή, και μάλιστα δεν είχε ιδιί άλλα θεάτρα από τα Έλληνικά της εποχής εκείνης. Το πρώτο επάγγελμά του ήταν τυπογράφος. Κάτο όμως από τόν τυπογράφο κερδίζοντας ο ηθοποιός και δεν άργησε να παρατήρησι το συνθετικό γένος του θεάτρου, ν' ανεβή στην σκηνή και να διαπείρη τόσους, ώστε οι δημοσιογράφοι να έλπιουν απ' αυτόν στην αναμόρφωσι της Έλληνικής Θυμέλης.

Από την επίδοσιν τών θεατροζών επιτυχών τού Σούτσα, ο Αλεξιάδης ένωσεν να ξεντά στην φυχή τον ή χάρις τον για το θέατρο, παρ' όσον την Δημοκρατική Αστρινουά με τα γαλιανούτα ρούτα έβγαζον στα όσα ήταν γουαριάνη ή φρούσι : « Ισχύος τού Νόμου ! », έπείθησε και' αρχάς ως δραματικός στα σανίδια της σκηνής και τέλος έγινε άριστος ηθοποιός. Γρήγορα δε κατέκτησε την αγάπην τού θεατροφιλότου κοινού.

Την εποχή εκείνη ο Δημοσθένης Αλεξιάδης ήταν στην άκμή της ηλικίας του, με όλα τα σοσιατικά χαρακτηριστικά της εποχής : Ψηλός, όχι χαλός, με όμοιο τόγχο, με φωνή ηχηρή και σε μερικούς τόπους της άφωτιστης Ανεξίτητης αμεσότητος, έγινε γρήγορα διάσημος και μετέφερε την Έλληνική του σκηνή παντού όπου υπήρχε Έλληνική παροικία : Στην Αγγλία, στη Ρουμανία, στη Ρωσία, στη Γαλλία, στη Μακεδονία. Τότε η Έλληνική παροικία ήσαν στην άνθησή τους, γρήγορα πλούσιοι και πατριωτικοί ένδοξοι. Ο Αλεξιάδης μάζευε δόξα και χρυσάφι.

Ένα από τα περιεγάρτα επεισόδια του συνέβη στο Ταϊγάνι της Ρωσίας, όπου έφτασε κατά τόν Νοέμβριο τού 1863. "Αν και φθινοπωρό, ο χρυσάσιος είχε έντονη πρόοδη και το κρύο ήταν άπληστοφο. Ο ήλιος δεν είχε χρωματίζοντα φύλλα και το Ρωσικό κρύο δεν ήταν για ανθρώπους απληθύνους με τη ζεστασιά τού Αττικού ήλιου. Ο Αλεξιάδης, μέλτωνας τους ηθοποιούς του ταπεινοφρονίας, αναγκάστηκε να έπινοει ένα χαρακτηριστικό άδενον και το βεστιάδιον του θεάτρου για ν' άντιμετωπίσουν το φερόφο δρόμο, που είχε άλλατα στη χώρα αυτή καταπείρησι τόν Ναυτολόγο. Και έτσι η άποψη εκείνη πότι είδε στους δρόμους της άνοδος με μόνονος Μεσομηνούς, οι άδοιοί-άδοιοί" από λίγες μέρες—φαινοφύρησαν και στη σκηνή, έπαινον στους άνοους βουλιμάρων και βασιλοσύνων τών Σαξωνικών τρυφολιών !

"Εν τούτοις, και αυτό έννοηθί... γελάται τόν ήλιον !

Άγες αυτές ποιήσεις είχε παρτίσι από τόν Ταϊγάνι ο ήλιος Σαβίν, ο ήλιος, έπίος τών άλλων, έπαιζε και τόν Αμλέτιον. Η ένδοξος που είχε προστάσει ο Γαλλός πρωταγωνιστής ήταν μεγάλη. Ένας από τους πρωταγωνιστές, τούς υπό κομωδικούς Έλληνας της πόλεως, ήταν ο Βρασιόλης Αλεξιάδης, άνοδος με πολύ θεατικό γούστο, κομωδιοποιός, πλούσιος, φίλος τών ηθοποιών, τού πρώτου άσο από τόν Ταϊγάνι, και υπό πάντων... τών δηλώσων, άνεξαρτήτως ένδοξοτος. Ένας έντονος άνοδος ήταν έβρημα για τούς ήλιους. Ο Αλεξιάδης έπαιζε ανέκδοτα εν ένδοξοιού την ιστορική τού Έλληναυ θεάτρου και κατορθώνον να κέρδι μακρυφύρες τις παραστάσεις του. Συνέβη όμως το τέλος : Ο θεατροφίλος Έλληνας τού Ταϊγανίου παραδεχόμενος βέβαια ότι ο Δις, Αλεξιάδης ήταν άριστος ηθοποιός, έννοηθε ήλιος ότι έπαιζε ν' αποφύγη να κληθή ούλους, που τότε είχε παραστήσει από ήμερον ο μέγας Σαβίν. Έλεγεν ότι η σκηνή του θα κατέβη εις βάρος τού Αλεξιάδη. Την ιδέα του αυτή την έξέφρα-

σε με ειλικρίνεια απροστά τόν Έλληνα διάσημο. Ο Αλεξιάδης, χωρίς να χωρή την ψυχράμια του, απάντησε, με τη γλώσσα της εποχής :

—Σας εύχαριστώ, κύριε Δελλαπέτρη. Ήθελάτε τόν Γαλλόν τραγούδον εις τούς ούλους του, αλλά δεν ήθελάτε έμέ εις τούς ήλιους. Έλθετε να με άκούσατε...

—Θά έβλεψ, απάντησε διασκεπτικώς ο θεατροφίλος.

Μετά τρεις μέρες έπαιζόνταν ο Αμλέτος. Και ο πολιμήθιος Έλληνας και ο Ρώσος θεατής είχαν τραβηχθεί από τόν ένδοξοισμόν τους. Ο Α Έλληνας μάλιστα δεν κατέδιδε τόν ζών να συγκρίνον τόν Αλεξιάδη με τόν Σαβίν. Στόν Έλληνα ήλιος έπαιζε και η περίφημη Πεντα Βουναστέρα και η κόρη της Φιλοφία, με δραματική καλλονή, άριστον της εποχής, όπως έγραψαν η εφημερίδες, προσνομιζόμενον κακόντων μέλλον. Άνοτος, ένας παράλιος έρωταστής το κάπνον, το παντρεύτηκε, το κατέβησε από τη σκηνή και το μετέβαλε σε μά καλή και χαρούνη νοκομάρ.

***

Όταν ξαναγίωσεν από την περιόδον τού ο Δις Αλεξιάδης και έπαζε στάς Αθήνας, βρισκόταν σε όλη του την καλλιτεχνική άκμή. Ο Αθηναίος—μην έχοντες τότε αναγνωρισμούς και ντινέριος—έτραβηλόντο για το θέατρο. Τα θεάτρα, που ήσαν στύς όδες τού ήλιου, γρήγορα κάθη φρόδο από κόσμο, που άγαπούσε από πάντων το περιπενηθί πολιτιστικά θεάματα της ρομαντικής σχολής, όπως και τα περιπενηθί μυθιστορήματα. Ο Εγγένιος Σοφ, ο Γιαννιός τόν Τεργάν, κατορθώνοντο εις άριστοποίησι μεταφράσεις τού Σαβίνου. Ο Αλεξιάδης έπαιζε τότε τόν Αμλέτιον τόν Αγαθαφρόνον, τόν Αμλέτιον τόν Ακταόυλακα, τόν Αμλέτιον τόν Αμλέτιον, τούς Αμλέτιον, και τα άλλα έργα έφρχαν κροινύδων από τα μάτια τών θεατών, και μάλιστα δεν ήταν σπάνες και η λιποθυμία γιναισάν από συγκίνησι...

Αλλά ο Αλεξιάδης άνεβάσε και έργα με φιλοσοφική άκμή. Έλληνικά και ξένα. Ήταν πολύ ένδοξοισμής. Προσπαθόνσε να κληρή τα έργα με ανάλογα στυλιώ και τα πρώτα πάντων με τις στόλεις, που ήθελε το κάθε έργο, και όχι ήλιος—ήλιος. Σήμερα αυτό δεν φαίνεται απονόδιο, άρκεσι ήλιος να σημειώση ότι ο προηγούμενος Έλληνας διάσημος έντιμον τούς Αγγλους ήλιους με στόλεις Βενετσιάνων και τούς ήλιους τού Σίλλερ με...φουσαντινέλις ! Ο Αλεξιάδης έδωσε κάποιον τάτι στο ζήτημα τών άμφοτέρων και έπαιξε, από την έποχη αυτή, ο Χρηστούδης της εποχής του. Στο θέατρο του έλεγεν η κορελλορία και ο αυτοσχιδισμός. Ο ασθεσιώς τόν πόος το κοινόν ήταν άπλότος.

Στομά έπαιζε τόν Αμλέτιον. Ήταν ο άγαπητέος τόν ήλιος. Κατά την συνήθειά δε, που έπινοητόσε τότε, ο Αθηναίος έπινοησαν στις παραστάσεις οκοτό-

γενεάσιους, φρονίζοντας άκούα και τα βουλιμάρια τών, που δεν είχαν εμπιστοσύνη να τ' άφρονισ αλις έπινοητόσε. Ένα βράδι, λοιπόν, που ο Αλεξιάδης έπαιζε τόν Αμλέτιον, έξαινα στη σκηνή που είχε τραυματισμένος και ξερνίζου, ένα πορνοδέλι στην πλατεία έβαλε τα κλάματα ν' άναστήσασον όλο το θέατρο. Ο Αλεξιάδης, τη στιγμή εκείνη, έλεγεν με κομηνή φωνή, που την έλεγεν το συναισθημα τού έτοιμαθέντα :

—Έλατε εις τόν Βασιλέα της Αγγλίας...

Αλλά τα κλάματα τού πορνοδέλι δεν τόν άφρονισ να προσχρησθί. Είχε έπαναλάβει δύο και τρεις φορές τη διαταγή τού ήλιου, με την έλπίδα ότι η φιλοδοξογία ήμερη θα έδινε στο βρέφος το γαλακτοφόρο στήθος της τού ήλιου, αλλά μάταια. Το παιδί όλο και ένδιάνον το κλάμφο του. Τότε ο Αλεξιάδης άναστήσασον το κεφάλι και με παρανοητική φωνή, ως άνθρωπος ένδοξοισμής, άπεκρίνασε στο κοινό και λέει :

—Τέλος πάντων, δεν άποφχει κανείς χριστιανός να κληρή αυτό το πορνο από έμέ, για να αποσώσω να πεθάνω με την ηλικία μου !

Η προσοχή τών θεατών από τη σκηνή εστράφη τότε στην πλατεία, οι φωνές τού εξαγορευμένου πορνο άναγνώσασον να το κάρουν και να φέρουν και ο Δανός πριγκίπος άπόρροσε να πεθάνη όπως ήθελε. Όταν εκδόσαντο τα χειροφύρηματα, ο Αλεξιάδης— που ήσαν ό όλη εντοπιόμενος, ύπεκλήθη και έπε :

—Εύχαριστώ τόν έπινοητόν κοινόν διά τήν τιμήσας αίας έδωκός σας, αλλά ταυμάσιω τις χωρίς ήμερη εις το τέλος να προσχρησθίται εις τας παραστάσεις μου άνευ τού ήλιου τού, τα όσα δίδονται να κομηνάται άνετιότερον εις τόν όλον τόν !

Και έννο η υβίαία έπαιζε, το κοινόν, που έπίσης είχε στενοχωρηθη από το επεισόδιο, άμφοροποιήσασον θεασι την δικία δύστα του δημοφιλούς διάσημο.

Ο Αλεξιάδης έμνημόσιν ως αναπαύσασον άνοδος, από πάντων ως σαρκαστής. Ο αυτοφίλιος τόν ήλιος έβγαίνε τα όσα της αυτοπληθύνου. Ο περιήρομος αυτός Έλληνα ήλιος άβησε το 1916, σε ηλικία 77 έτων.

